Nr. 8. Lwów, dnia 25 sierpnia 1888. Rok XXI Tom XLII.

Wychodzi w sobotę każdego tygodnia w objętości jednego arkusza.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową rocznie 4 złr. półrocznie 2 złr. w. a. w Państwie austryackiem.

W Rossyi rocznie 5 rubli sr. w W. Ks. Poznańskiem 3 talary

Skład główny w Krakowie u *Friedleina*, w Warszawie u *Gebethnera i Wolffa*, w Poznaniu u *Żupańskiego*.

ROLNIK

TYGODNIK
DLA GOSPODARZY WIEJSKICH
ORGAN URZĘDOWY
c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.
Pod redakcyą:
PROF. W. TYNIECKIEGO.

Redakcya i Administracya „ROLNIKA“: Ulica Cłowa l. 3. Skład główny w księgarni *Gubrynowicza i Schmidta* przy placu katedralnym.

Inseraty zamieszczają się za opłatą 10 ct. od wiersza drobnym drukiem. Dla członków Towarzystwa gospodarskiego liczy się połowę ceny.

Manuskrypta nieumieszczone nie zwracają się. Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.

Pogląd historyczny
na rozwój zwierząt domowych.

Napisał

DR. A. BARAŃSKI.

(Ciąg dalszy).

Zmiany zwierząt w domownictwie.

Zmiany jakim uległy zwierzęta w domownictwie są rozmaitego rodzaju, oto niektóre przykłady:

Z pierwotnej jednolitej maści zwierząt dzikich powstały w domownictwie maści dwubarwne. Skóra pierwotnie ciemno zabarwiona stała się częstokroć różowa. Koń pierwotnie maści myszatej, bułanej lub gniadej z pręgą ciemną przebiegającą wzdłuż grzbietu, zmienił się na rozliczne maści, a skóra przybrała niekiedy barwę cielistą. U bydła napotykamy to samo, srokacizna maści, różowa skóra, różowy pysk, żółte rogi i racice są następstwem długoletniej kultury w domownictwie. Świnie otrzymały delikatniejszą szczeć i różowe zabarwienie skóry. Najbardziej zmienił się włos u owiec. Z nader skąpej ilości puchu znajdującego się u dzikich owiec, wytworzyły się w domownictwie owce o samej wełnie: sierść, która niegdyś pokrywała całe ciało pozostała u owiec domowych zaledwie na pysku. Tylko osioł i bydło stepowe nie okazuje dążności do zmian i zwierzęta te pozostały prawie niezmienione.

Na wielkości zyskały domowe zwierzęta, wszystkie bowiem dzikie zwierzęta były małe i drobne, oswojone stały się rosłe. Jeszczę w starożytności za czasów rzymskich konie domowe były zaledwie średniej urody, a ich dzicy przodkowie byli bardzo mali. Dzisiaj dochodzą ciężkie konie angielskie i belgijskie do ogromu słonia indyjskiego! Toż samo stało się z bydłem. W całej Europie północnej i środkowej było jeszcze za rzymskich czasów bydło drobne, bardzo niepokaźne. Z tego drobnego bydła wykształciło się dziś rosłe bydło szwajcarskie i holenderskie. Toż samo świnie jakoteż i owce osiągnęły na Żuławach nadmorskich znaczną wysokość.

Z wielkością przybyło zwierzętom na wadze. Za czasów rzymskich bydło holenderskie było małe, ważyło może zaledwie 300 kilgr., dziś to samo bydło dochodzi nieraz do wagi 1000—1400 *kg*. Gdy przed 100 laty pokazywano w Anglii woła, który ważył przeszło 1000 *kg*, ta nadzwyczajna waga ciała na owe czasy, wywołała słuszny podziw pomiędzy hodowcami angielskimi, dziś jednoroczny wół rasy Shorthorn waży 700 *kg*.

Konie i bydło rogate było dawniej dopiero w czwartym roku życia zdolne do rozpłodu; należały więc do ras późno dojrzewających, a rozwój ciała był dopiero w 6 roku ukończony. Dzisiaj w 3 roku cielica staje się krową, toż samo konie ciężkie już w 3 roku zdolne są do rozpłodu. Nietylko więc, że zwierzęta domowe rozwijają się nadzwyczaj szybko i stają się wcześnie dojrzewającemi, osiągają nadto nieznany u zwierząt dzikich ogrom i wagę ciała.

W dzikim stanie wydziela samica mleko tylko przez pewien czas po porodzie i to taką ilość, jaka potrzebną jest do wyżywienia nowo narodzonego zwierzęcia. Dzisiaj pod wpływem długoletniej kultury wydziela krowa mleko przez cały rok i to w takiej ilości, że wystarczyłaby na wyżywienie kilkoro cieląt.

Któż słyszał dawniej, aby koń przebiegał galopem 14 metrów przestrzeni na sekundę, lub aby kłusem przebiegał 12 metrów na sekundę, jak to widzimy na wyścigach?

Największym zmianom uległy owce. Ze zwierzęcia nadzwyczaj chyżego, odważnego i bystrego stała się owca w domownictwie zwierzęciem bojaźliwem, gnuśnem i głupiem.

Dzikie bydło rogate, było nadzwyczaj bojaźliwe, budowy lekkiej i smukłej, przypominające kształty i ruchy jelenia — w domownictwie przemieniło się na zwierze ociężałe, gnuśne i bezmyślne.

Drób domowy powstał z lotnych ptaków. W domownictwie stał się ptakiem ociężałym, o krótkich skrzydłach tak, że lecieć już nie potrafi.

Widzimy tedy, że każde zwierze domowe uległo znacznym zmianom i to korzystnym dla człowieka. Zwierzęta zmieniły się głównie pod wpływem człowieka, przez pielęgnacyę, żywienie i sztuczną hodowlę, niemniej wpłynęły tutaj i inne okoliczności jak n. p. stosunki klimatyczne, urodzajność gleby i stosunki gospodarskie.

Pochodzenie zwierząt domowych.

Wszystkie zwierzęta domowe pochodzą początkowo od dzikich, które człowiek długoletnią pracą i mozolnem staraniem przyprowadził w stan domownictwa. Że wszystkie zwierzęta były niegdyś dzikiemi, mamy na to 3 niezbite dowody, a mianowicie:

a) Pierwotny człowiek był sam dziki i prowadził nędzny żywot; by ochronić siebie od niebezpieczeństw grożących mu ze wszystkich stron, nie mógł nawet myśleć o oswajaniu i ochronie zwierząt domowych, na co potrzeba było osiągnąć wyższy szczebel kultury.

b) Jeszcze dzisiaj żyje obok oswojonych, dzika odmiana tego samego gatunku, która się da przeprowadzić w stan domownictwa. Dziki Yak żyje w górach altajskich obok domowego; dziki bawół żyje w Indyach obok swojskiego. Świnia dzika w Europie znajduje się jeszcze zawsze obok domowej; dziki renifer błąka się na wysokiej północy obok domowego. Dzika gęś i dzika kaczka żyje wszędzie obok swojskiej i tożsamo istnieje dziki indyk w Mexyku obok oswojonego. W Afryce w krajach nadnilowych znajdują się dzikie osły obok domowych. Takich przykładów możnaby jeszcze więcej przytoczyć, gdyż spora ilość zwierząt dzikich, z których człowiek wytworzył sobie domowe, żyje jeszcze w tem samem miejscu, gdzie nastąpiło pierwotne ich oswojenie. Można je zresztą jeszcze i dzisiaj oswoić i przyprowadzić w stan domownictwa. Jeżeli obecnie nie oswajamy wyż wymienione zwierzęta, to czynimy to dla tego, ponieważ hodowla zwierząt już od dawna oswojonych jest daleko łatwiejsza i przynosi daleko większe korzyści, aniżeli oswajanie i utrzymywanie na pół dzikich zwierząt.

Co do innych zwierząt domowych, które żyją dziś tylko w domownictwie i nie mają już swych dzikich współbraci, to i te powstały pierwotnie z dzikich, z biegiem czasu jednakże wyginęły zupełnie. Tak n. p. żył jeszcze do 17 stulecia mały dziki konik w północnej Europie, od tego zaś czasu zupełnie znikł ze świata; jego potomstwo żyje tylko wyłącznie w domownictwie. Bydło rogate już od najdawniejszych czasów, jak długo pamięć ludzka sięga, zawsze znajdywało się w domownictwie, gdyż dzicy prarodzice znikły zupełnie jeszcze przed narodzeniem Chrystusa. I wielbłądy nie mają już od najdawniejszych czasów dzikich przedstawicieli swego rodu. Dzicy prarodzice tych kilku zwierząt domowych wyginęły głównie z powodu łowów człowieka. Z namiętnością łowiono jeszcze w średnich wiekach dzikiego konia i dzikiego tura, dopóki ich nie wytępiono zupełnie. W Anglii wytępiono doszczętnie wilka, a żubrom i dzikim kozicom grozi w Europie ten sam los. Z ciągłym wzrostem ludności ubywa codziennie miejsca dla zwierzyny.

c) Trzecim dowodem pochodzenia zwierząt domowych od dzikich jest zdziczenie. Gdy zwierzęta domowe wyłamią się z pod opieki człowieka i zmuszone są żywić się i chronić same, wówczas dziczeją t. j. przechodzą napowrót w stan dziki, z którego pierwotnie wyszły. Zwierzęta zdziczałe żyją podobnie jak dzikie i nie różnią się wiele od prawdziwie dzikich. Świnie domowe wypuszczone w las już w trzeciej generacyi stają się zupełnie podobne do dzikich. Zdziczałych koni znajduje się wiele na stepach azyatyckich, amerykańskich i australskich. Żyje także bydło zdziczałe w Ameryce południowej w ogromnych stadach. Wszystkie zdziczałe zwierzęta dadzą się z łatwością napowrót oswoić.

(Dokończenie nastąpi).

Rozporządzenie wykonawcze
do nowej ustawy gorzelnianej
i regulamin do niej

(Dokończenie).

Zawartość alkoholu wódki, mającej być wyprowadzoną, zostanie stwierdzona za pomocą przepisanego studzielnego alkoholometru, a gdyby temperatura wódki w czasie badania, różniła się od temperatury normalnej (+ 12 stopni Réaumura), ma być zredukowaną pozorna siła wódki do istotnej siły.

Każde wyprowadzenie wódki, podlegającej opłacie konsumcyjnej, z miejsca produkcyi do składu wolnego dla wódki (*Freilager*), ma być zameldowane pisemnie w dwóch egzemplarzach temu organowi skarbowemu, któremu poruczony jest nadzór nad gorzelnią.

Wraz ze zgłoszeniem przyjmuje strona wysyłająca obowiązek dostawienia opisanej bliżej w zgłoszeniu wódki, w tym samym gatunku i takiej samej ilości, niemniej w terminie oznaczonym organowi skarbowemu (urzędowi] mającemu dozór nad składem spirytusowym, i przedłożenia oznajmienia do dalszej wysyłki, względnie zaś zapłacenia przypadającej na odnośną ilość alkoholu należytości konsumcyjnej wraz z oznaczoną w §. 69 ustawy grzywną porządkową, gdyby, o ile odnośna ilość alkoholu nie dostała się do składu wolnego, a nie zostało udowodnionem, iż podczas transportu uległa zatracie.

Aby mieć pewność, iż strona wysyłająca dopełni tego zobowiązania, winna ona w sposób przepisany dla uzyskania kredytu na zakredytowanie złożyć zabezpieczenie, odpowiadające przypadającej należytości, które nie zawsze jednak potrzebuje być odnawianem, a staje się wolnem, skoro nadejdzie potwierdzenie, iż poprzednia przesyłka, na którą opiewało zabezpieczenie, doszła do miejsca przeznaczenia, że została w sposób przepisany ostatecznie wyekspedyowaną.

Takie zabezpieczenie może być złożonem naraz dla kilku przesyłek i na czas całej kampanii. Przy składach

publicznych nie ma być żądanem z tego powodu osobne zabezpieczenie, gdyż przedsiębiorca musi już przy urządzeniu takiego składu dać władzy skarbowej odpowiednie zabezpieczenie.

Naczynia, w których wódkę się wysyła, o ile przesyłka nie odbywa się pod zamknięciem całego ładunku, muszą być tego rodzaju, aby mogły być w sposób zupełnie pewny zamknięte.

Każde wyprowadzenie wódki, na której ciąży opłata konsumcyjna, musi być stwierdzonem urzędownie.

Urzędowe czynności mające być przeprowadzone na podstawie zgłoszenia, będą dopełnione przez dwa organa skarbowe (kierownika nadzoru straży skarbowej lub kierownika oddziału przy udziale jednego nadstrażnika).

Zgłoszenia miesięczne, jakie w myśl §. 70 ustawy mają być wnoszone u powołanych do nadzorowania przedsiębiorstw organów skarbowych, powinne być sporządzane, gdy chodzi tylko o rafineryę wódki (rektyfikacyę, czyszczenie) wedle osobnego wzoru. Jeden egzemplarz zgłoszenia, zaopatrzony potwierdzeniem wniesienia zostanie zwróconym stronie, drugi natomiast dołączonym przy końcu odnośnego miesiąca do regestru zgłoszeń, a okoliczność ta ma być uwidocznioną w rubryce uwag tegoż regestru.

Podana w miesięcznem zgłoszeniu ilość alkoholu może być zmniejszoną lub zwiększoną. O każdej takiej zmianie należy jednak donieść wcześnie w drodze pisemnej powołanemu do nadzoru przedsiębiorstwa organowi skarbowemu.

Co się tyczy fabrykacyi na wywóz likieru lub rumu z wódki, na której ciąży opłata konsumcyjna, obowiązują następujące przepisy:

1) Kto chce sprowadzać wódkę, na której ciąży podatek konsumcyjny, dla fabrykowania z niej likworów i rumu przeznaczonych na wywóz, musi mieć na to osobne zezwolenie.

2) Zezwolenie będzie udzielanem takim tylko fabrykantom likierów lub rumu, którzy nie byli karani ani za przemytnictwo, ani za ciężkie przekroczenie przeciw podatkowi od wódki lub za oszustwo. Nie może ono być udzielonem takim, którzy po otwarciu do ich majątku konkursu nie zostali uwolnieni od zarzutu karygodnej czynności. W razie skonstatowania nadużycia, ma być cofniętem natychmiast pozwolenie, a to niezależnie od następstw, jakie ztąd wynikną w postępowaniu karnem. Może być ono cofniętem także w tym razie, gdyby strona nie wypełniła zarówno zobowiązań określonych dotyczącem rozporządzeniem jak i zobowiązań, jakie mogą być później przepisane w drodze rozporządzenia.

Zezwolenia udziela władza skarbowa pierwszej instancyi.

3. W podaniach o zezwolenie na wolne od opłaty sprowadzenie wódki na cel wyżej wzmiankowy, należy przytoczyć:

a) ilość przeznaczonej na wywóz wódki dla fabrykacyi likierów lub rumu, a to wedle stopni hektolitrowych alkoholu;

b) ilość likierów lub rumu, jaka ma być wyrobioną z tej wódki;

c) przedsiębiorstwo, od którego ma być pobieraną wolna od opłaty wódka;

d) sposób zabezpieczenia podatku konsumcyjnego.

4) Nim zostanie udzielonem zezwolenie, strona wnosząca podanie ma dostarczyć skarbowi państwowemu zabezpieczenia za należytości, jakie mogą być na szwank narażone bądź skutkiem nadużycia zezwolenia, bądź też w inny sposób. Zabezpieczenie to ma być obliczanem w wysokości przypadającego podatku konsumcyjnego po 45 złr. od hektolitra alkoholu i może być w ten sam sposób składane, jak przy uzyskaniu kredytu podatku od wódki: kredytowania podatku.

5) Względem wywozu spirytusu, przeznaczonego do fabrykacyi likworów i rumu na eksport, z jakiejś gorzelni lub z jakiegoś składu, obowiązują w ogólności postanowienia, dotyczące wywozu wódki, na którym ciąży podatek konsumcyjny do wolnego składu.

W odnośnych zgłoszeniach musi być także podane przedsiębiorstwo, dla którego spirytus jest przeznaczony, jakoteż data i liczba zezwolenia uzyskanego na sprowadzenie spirytusu obciążonego podatkiem konsumcyjnym.“

Co do **regulaminu do ustawy o opodatkowaniu spirytusu,** to postanowienia jego brzmią jak następuje:

1. Opodatkowaniu dodatkowemu podlegają z wyjątkiem wyszczególnionych pod poniższym numerem 2 przypadków, wszystkie pędzone napoje spirytusowe, szczególnej arak, rum, koniak, esencye wódczane, likwory i inne zaprawiane wódki, jakoteż każda mieszanina wódki z winem, której zawartość spirytusowa przekracza 18%.

2 Od opodatkowania dodatkowego będą uwolnione:

a) Wódka, pozostająca w posiadaniu przemysłowców, którzy pośredniczą w sprzedaży wódki (szynki, handel drobny etc.) ale w ilości nie przenoszącej 20 litrów, jakoteż wódka w posiadaniu zarządów gospodarstw domowych w ilościach nie przenoszących 10 litrów alkoholu.

Ilości te wolne będą od dodatkowego opodatkowania i w takim razie, jeżeli przemysłowiec a w względnie zarząd gospodarstwa domowego posiada większe zapasy.

b) wódka przeznaczona na wywóz,

c) wódka, która stosownie do dotychczasowych postanowień (§. 3 rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 14 lipca 1884 r. Dz. ust. p. nr. 114) została już dla celów przemysłowych zdenaturowaną za odszkodowaniem podatkowem, i którą przemysłowcy, którym to odszkodowanie przeznaczonem zostało, mają już w zapasie do zdenaturowania dla swych przemysłowych celów.

d) wódka od której (co ma być wykazanem) przy przywozie jej z zagranicy prócz cła według nru taryfy 76 lit *a* i *b* taryfy cłowej z 25 maja 1882 Dz. u. p. nr. 47 pobrano także wprowadzony ustawą z 13 czerwca 1888 Dz. u. p. nr. 86 dodatek cłowy w kwocie 36 złr.

3. Posiadający powinien zgłosić do opłaty podatku dodatkowego znajdujące się u niego w dniu 1 września zapasy. Zgłoszenie takie z podaniem ilości i zawartości alkoholu powinno nastąpić — bez względu na to, czy zasoby te znajdują się w własnym czy obcym lokalu najpóźniej do 3 sierpnia 1888 i to pisemnie w 2 egzemplarzach. W tym celu należy wypełnić blankiety i przesłać takowe do najbliższego oddziału straży skarbowej. O tych organach, na których ręce ma być

uiszczana opłata podatku dodatkowego, zawiadomią krajowe władze skarbowe w dzienniku rozporządzeń krajowych i przez naczelników gmin.

Przy likworach i rosolisach nie potrzeba zgłaszać zawartości alkoholu, jeżeli zawartość cukru wynosi w ilości jednego metrycznego cetnara 10 kilogr., gdyż w tym razie należy zawartość tę obliczać przeciętnie na 30 prc.

Nie trzeba robić zgłoszenia, jeżeli cały zapas u przemysłowców, trudniących się sprzedażą spirytusu nie przekracza 20, a w gospodarstwach domowych 10 litrów czystego alkoholu. We wszystkich wypadkach należy zgłosić cały zapas wraz z ilością wolną od podatku dodatkowego.

Perfumeryi w małych opakowaniach aż do jednego kilograma wagi nie potrzeba zgłaszać. Gdyby się spirytus, który należy do opłaty zgłosić, znajdował w pierwszych trzech dniach września b. r. w transporcie, to obowiązany jest do zgłoszenia względnie uiszczenia podatku dodatkowego ten, który towar odbiera, i winien towar natychmiast zgłosić do opłaty podatku po otrzymaniu takowego. Przedsiębiorstwa kolejowe i żeglużne (z wyjątkiem przedsiębiorstw żeglugi na morzu), obowiązane są każdą ilość napojów gorących, którą przed 3 września do transportu otrzymały, a którą jeszcze adresatom nie odstawiły, natychmiast po nadejściu do stacyi, w której spirytus ma być wydany, zgłosić władzy skarbowej pierwszej instancyi, w której okręgu stacya ta jest położoną. Zgłoszenie takie ma uczynić ostatnia stacya, i ma podać nazwisko nadawcy, odbiorcy i ilość spirytusu.

4. Spirytus, który 1 września podlega opłacie podatku dodatkowego, może być złożony bez opłaty tego podatku w gorzelni lub w składzie publicznym, jednakże pod warunkiem, jeżeli przedsiębiorca opłaci koszta urzędowego nadzoru, lub jeżeli da zupełne zabezpieczenie. Przedsiębiorcy, którzy zechcą z tego dobrodziejstwa skorzystać, powinni wnieść odnośne podania najpóźniej do 25 sierpnia 1888 r. do władzy skarbowej pierwszej instancyi.

W podaniu tem należy podać ilość alkoholu, którą mniej więcej będą mieli w zapasie dnia 1 września, wymienić rodzaj zabezpieczenia podatku lub prosić o urzędowe zamknięcie.

Zabezpieczenie może być dane w sposób w §. 32 przepisów wykonawczych wymieniony.

Jeżeli przedsiębiorca otrzyma zezwolenie na trzymanie bez opłaty spirytusu, które to zezwolenie przy wypełnieniu powyższych warunków nie może być odmówionem, natenczas dalsza manipulacya będzie się odbywała następnie:

Co do zapasów, na których cięży opłata podatku dodatkowego, będą prowadzone zapiski według wzoru *b* i będzie w takowych zanotowana jako pierwsza pozycya ilość alkoholu, zawarta w znalezionych dnia 1 września zapasach, a następnie ma być podaną data, kiedy zapasy te wysłane zostały z gorzelni lub składu.

Wysyłka może nastąpić za opłatą podatku dodatkowego, lub bez opłaty takowego, jeżeli spirytus będzie transportowany po za linię cłową. Wysyłka może być również przeznaczoną do wolnego od podatku użycia. Po wyczerpaniu tych zapasów, należy zapiski te zamknąć i odesłać władzy skarbowej pierwszej instancyi, jako władzy kontrolującej. Od tego czasu będzie można dane zabezpieczenie cofnąć. Naturalnie przy zamknięciu zapisków należy wliczyć i dopuszczalny ubytek. Przy wywożeniu spirytusu, na którym cięży podatek dodatkowy, należy przy opłacie tego podatku obliczać takowy po 24 ct. od litra alkoholu.

Przyjmuje się, iż aż do chwili zamknięcia zapisków, spirytus, który jest wywożony z gorzelni, względnie składu pochodzi z zapasów, na których cięży podatek, zostaną wyczerpane, i gdy nastąpi wywóz wyprodukowanego w czasie kampanii 1888/9 spirytusu, należy użyć nowych regestrów zapiskowych.

5. Kto chce korzystać z dobrodziejstwa rat, względnie, gdy chodzi o fabrykacyę likierów, z kredytu co do podatku dodatkowego, powinien wnieść prośbę na piśmie do władzy skarbowej pierwszej instancyi, najpóźniej do końca sierpnia 1888, i w podaniu swem wyraźnie określić, jakich rat się domaga, a względnie na jaki przeciąg czasu producent likworu żąda skredytowania dla swych zapasów likworu (najdłużej do końca r. 1889).

Na raty do 6 miesięcy może udzielać pozwolenia władza skarbowa pierwszej instancyi, a na raty do 1 roku krajowa dyrekcya skarbu. Rata pierwsza musi być natychmiast przy zgłoszeniu opłaconą. Dla fabrykantów likierów będzie kredyt udzielany tylko za zupełnem zabezpieczeniem.

Zabezpieczenie może być danem w myśl §. 32 przepisów wykonawczych. Jeżeli jedna z rat nie zostanie punktualnie w terminie zapłaconą, to cała pozostała należytość zostanie natychmiast w drodze egzekucyi ściągniętą. Również w dniu, w górym się kończy udzielony kredyt podatku dodatkowego, musi być podatek ten punktualnie zapłacony. Jeżeli termin płatności przypada na niedzielę lub święto, to zapłata powinna nastąpić w następnym dniu powszednim. Jeżeli zapłata nie nastąpi w właściwym czasie, natenczas zostanie podatek ten ściągnięty w drodze egzekucyi wraz z 6 prct. zwłoki od dnia płatności.

6. W czasie, określonym w §. 99 ustęp 2 ustawy spirytusowej, t. j. w ciągu 60 dni od dnia obowiązywania ustawy, a więc od 1 września 1888 r. do 31 października włącznie będą producenci i handlarze spirytusem niejako pod dozór skarbowy oddani. Są oni bowiem obowiązani od wschodu do zachodu słońca dozwalać wstępu organom skarbowym do miejsc, gdzie jest spirytus przechowany, dozwalać dalej na poszukiwanie za zapasami, wreszcie na spisywanie zapasów wódek ulegających podatkowi dodatkowemu, przyczem z uwzględnieniem 3-dniowego terminu zgłoszenia i opodatkowania winni organom tym wykazać się w sposób przepisany z uiszczenia podatku.

Wymienieni wyżej przemysłowcy są obowiązani dozwolić organom skarbowym na bezwarunkowy wstęp do powyżej wspomnionych ubikacyi i pomagać im osobiście lub służbą swą w razie potrzeby, a zarazem wykazać uiszczenie podatku od ilości przenoszących 20 względnie 10 litrów alkoholu.

7. Sprowadzenie, dodatkowe opodatkowanie, względnie zgłoszenie zapasów spirytusowych, przewyższających 20, ewen-

tualnie 10 litrów alkoholu, o ile takowe nie są uwolnione od podatku, i o ile na nich nie ciąży podatek dodatkowy, względnie podatek konsumcyjny, może być przez osoby, powyżej w ustępie 6 wymienione, w przeciągu 60 dni w następujący sposób wykazanem:

a) przez bolety, potwierdzające opłatę lub skredytowanie podatku dodatkowego.

b) przez bolety, potwierdzające uiszczenie lub skredytowanie podatku od spirytusu;

c) przez rachunki;

d) przez wydane w urzędzie cłowym potwierdzenie zapłaty lub skredytowania.

Przez wymienione pod *a)* dokumenta będzie wykazaną opłata, względnie skredytowanie podatku od zapasów, które z chwilą obowiązywania ustawy zostały zgłoszone do opodatkowania.

Przez bolety pod *b)* wymienione, musi, być wykazaną opłata, względnie skredytowanie podatku od ilości alkoholu, sprowadzonych z miejsca jego fabrykacyi lub z domu składowego.

Sprowadzon w ciągu 60-dniowego okresu skądinąd, a znajdujące się w kraju zapasy alkoholu, muszą być pokryte rachunkami, kupiecką korespondencyą i t. d. W dokumentach tych mają być podane: nazwisko sprzedającego i kupca, i dokładna ilość alkoholu.

Jeżeli wyżej wymienione osoby prowadziły podczas tych 60 dni spirytus z zagranicy, to sprowadzone w ten sposób zapasy muszą być pokryte kwitami urzędu cłowego, stwierdzającemi zapłatę lub skredytowanie. Kwity te będą opiewały na nazwisko handlarza.

8. Organa skarbowe mają się trzymać następującej instrukcyi:

a) Organa straży skarbowej, u których nastąpiło zgłoszenie zapasów, mają te zapasy bezzwłocznie w sposób punktami: *b*, *c* i *d* niniejszego regulaminu przepisany, sprawdzić wynik swych badań na obu egzemplarzach zgłoszenia zanotować, i bezzwłocznie jeden z tych egzemplarzy przesłać do władzy skarbowej pierwszej instancyi, a drugi oddać władzy upoważnionej do odbioru podatku. Równocześnie mają one wezwać strony do opłaty przypadającego podatku dodatkowego.

Na potwierdzenie odebrania podatku wystawią odnośne władze pokwitowanie.

Jeżeli strony otrzymają pozwolenie na spłacenie podatku ratami, to mają pierwszą ratę natychmiast zapłacić, a na odnośnych kwitach ma być uwidocznione uiszczenie także dalszych rat i czas, w którym je opłacić należy. Gdy otrzyma się zezwoleuie na wolne od podatku złożenie zapasów w gorzelni lub w składzie publicznym, to należy jeden egzemplarz zgłoszenia przesłać władzy skarbowej pierwszej instancyi, drugi zaś dołączyć do sporządzonych w myśl punktu 4 niniejszego regulaminu zapisków.

Władze skarbowe pierwszej instancyi mają starać się o to, aby została utrzymaną ewidencya wszystkich zgłoszonych zapasów.

b) Przy badaniu ilości alkoholu należy przestrzegać następujących przepisów:

aa) zwykłe beczki muszą być całkowicie napełnione i zaszpuntowane. Zważać trzeba, czy beczki te są urzędownie cechowane lub nie. Jeżeli beczki te są urzędownie cechowane, to należy się trzymać znaku zacechowanego. Jeżeli zaś nie są urzędownie cechowane, to należy zawartość ich zbadać za pomocą przyrządu Stampfera lub Matievica, lub przez rzeczywiste zmierzenie, lub wreszcie przez zbadanie wagi netto i obliczenie tejże na litry przy użyciu odnośnych tabel.

Jeżeliby sprzeciwiano się zupełnemu napełnianiu cechowanych lub niecechowanych beczek lub gdyby takowe nie dało się przeprowadzić, to nie należy na nie bezwarunkowo nalegać, albowiem za pomocą wyżej wymienionych przyrządów może być zbadaną i zawartość częściowo tylko napełnionej beczki;

bb) w rezerwoarach, jeżeli takowe są urzędownie cechowane lub jeżeli są zaopatrzone w skalę, należy się trzymać znaku zacechowanego, względnie skali. W razie przeciwnym musi zbadanie ilości spirytusu nastąpić przez kubiczny wymiar lub w inny, o ile możności pewny sposób;

cc) przy obliczeniu ilości spirytusu we flaszkach i szklankach, należy wybrać ilość flaszek i szklanek równej wielkości i następnie obliczyć zawartość jednej z tych flaszek lub szklanek. Otrzymaną w ten sposób cyfrę należy pomnożyć przez ilość flaszek lub szklanek, przez co się otrzyma zawartość wszystkich flaszek względnie szklanek;

Przy droższych wódkach, lub gdyby strona o to prosiła, nie należy otwierać opieczętowanych flaszek, których zawartość nie przynosi 1 litra, jeżeli strona zgodzi się na przyjęcie 50 prc. alkoholu i jeżeli oszacowanie ilości wódki jest możliwe.

dd) w rafineryach lub gorzelniach, które równocześnie wódkę rafinują i które podczas badania zapasów są w ruchu, musi być zbadaną ilość alkoholu, znajdująca się w aparatach rektyfikacyjnych i w filtrach. W tym celu należy zbadać, wiele litrów bywa zlewanych dziennie do stągwi i jaka ilość była pierwotnie użytą do zwilżenia prochu węglowego. Zesumowane w ten sposób cyfry dadzą zawartość spirytusu w jednej stągwi.

Za podstawę przy tem obliczaniu może służyć norma, iż do jednej stągwi o pojemności około 50 hektolitrów, zlewanych bywa dziennie około 4 hektolitry spirytusu, że do pierwotnego napełniania zostało użytych około 20 centnarów metrycznych prochu węglowego i że na jeden centnar metryczny prochu węglowego liczy się niespełna 100 litrów spirytusu.

c) Przy badaniu mocy alkoholu należy postępować w następujący sposób:

aa) Jeżeli spirytus znajduje się w beczkach, natenczas należy za pomocą lewaru lub innego stosownego przyrządu zaczerpnąć z każdej z beczek i to ze średniej warstwy, pewną ilość spirytusu i zmierzyć takowy za pomocą studzielnego alkoholometru. Gdyby nie było na miejscu alkoholometru zaopatrzonego w urzędową cechę, to należy zaczerpane z każdej beczki próbki nalać z osobna do czystych i wypłukanych naprzód w tym samym spirytusie flaszek, takowe zapieczętować i badanie mocy alkoholu przy zawezwaniu partyi przed-

sięwziąć w najbliższym urzędzie skarbowym, który posiada przepisany alkoholometer.

bb) Jeżeli spirytus znajduje się w rezerwoarach, należy wziąć próbki z warstwy górnej, średniej i dolnej i to w równych ilościach, takowe dokładnie zmieszać i następnie zbadać moc alkoholu. Jeżeli strona oświadczy, iż nie może podać mocy alkoholu, to nie należy w skutek tego odrzucać zgłoszenia. W takich razach należy zawsze badać moc alkoholu.

cc) Przy likworach i rozolisach, w których zawartość cukru wynosi najmniej 10 kilogr. na hektolitr, należy z wyjątkiem przypadków pod lit. *b)* punkt *cc)* ustęp 3 wyszczególnionych, przyjmować moc alkoholu na 36 stopni studzielnego alkoholometru. W razie wątpliwości, czy zawartość cukru dosięga podanej najniższej wysokości, należy próbkę zapieczętowaną pieczęcią urzędową i strony przesłać do władzy skarbowej pierwszej instancyi, która zarządzi odnośne badania i dalsze kroki.

dd) Przy araku, rumie itp. we flaszkach, należy tylko na próbę badać moc alkoholu.

Badania podobnego należy zaniechać, jeżeli partya poda, iż odnośny płyn zawiera najmniej 60 stopni alkoholu.

ee) We wszystkich przypadkach wyszczególnionych w ustępie 8 lit. *b) dd)* tego regulaminu należy przyjąć moc alkoholu na 50 prc.

d) Jeżeli przy rewizyi zapasów okazało się, iż tak ilość, jak i moc alkoholu zgadzają się dokładnie z cyframi, podanemi w zgłoszeniu i jeżeli nie ma powodu do powątpiewania w inne daty, zawarte w zgłoszeniu, to można co do pozostałej części zapasów zadowolić się badaniem próbnem ilości alkoholu.

Również można zaniechać urzędowego dochodzenia stopni alkoholu, jeżeli na przedłożonej przez stronę fakturze, lub w księgach handlowych podaną jest moc alkoholu i jeżeli co do podanych tamże dat nie zachodzi żadna wątpliwość; odnośne zgłoszenie strony ma służyć następnie za podstawę podatku dodatkowego.

e) Co się tyczy mieszaniny wina i wódki, podlegającej opłacie podatku dodatkowego, to mają władze skarbowe, jeżeli się dowiedzą o takich mieszaninach, i jeżeli właściciel tychże nie podaje, że moc alkoholu wynosi najmniej 18 prc. wziąć próbki z tej mięszaniny skonstatowawszy poprzednio ilość jej. Zresztą należy postąpić w sposób podany pod lit. *c) cc)*.

f) Przy wykonywaniu swego prawa co do żądania wykazu opodatkowania zapasów palonych napojów spirytusowych w chwili obowiązywania ustawy tj. 1 września 1888 i co do żądania wykazów opodatkowania lub sprowadzania zapasów spirytusu w określonym ustawą 60-dniowym okresie, jakoteż przy wykonywaniu rewizyi celem skostatowania zapasów napojów spirytusowych, mają się organa skarbowe trzymać przepisów podanych w 8 i 9 rozdziale regulaminu cłowego i państwowo-monopolowego.

Rozumie się samo przez się że straż skarbowa nie może poprzestać na kontrolowaniu tylko zgłoszonych zapasów. Bardzo ważna część jej zadania co się tyczy jej kontroli, polega na tem, aby każdy kto w chwili obowiązywania ustawy posiada jakiś opodatkowaniu podlegający zapas spirytusowych napojów i takowego nie zgłasza zgodnie z przepisami, aby każdy taki został wykryty i protokół z nim zrobiony.

Straż skarbowa a szczególniej powiatowi kontrolorzy, powinni polegając na własnych spostrzeżeniach i na odpowiedniem wywiadywaniu się od osób, które mogą podać, kto w danej miejscowości ma zapasy spirytusu, lub kto takowemi handluje, starać się podołać całkowicie i tej części włożonego na nich zadania kontroli. Odnośne daty należy zbierać jeszcze przed chwilą obowiązywania ustawy spirytusowej.

Przedewszystkiem należy jak najbaczniejszą zwracać na to uwagę, iżby nieobchodzono przepisów o podatku dodatkowym, przez rozdawanie do przechowania rozmaitym osobom ilości spirytusu, wolnej od podatku. Oznaką podobnego postępowania będzie przedewszystkiem ta okoliczność, że zapasy tego wolnego od podatku spirytusu, będą się znajdowały w naczyniach, zamkniętych w niezwyczajny sposób.

Badanie zapasów wódki u handlarzy, w domach składowych, w przedsiębiorstwach komunikacyjnych (na kolejach i okrętach), należy rozpocząć zaraz dnia 1 września r. 1888.

Organa uprawnione do odbierania podatku, mają utrzymywać w dokładnej ewidencyi te podatki dodatkowe, na które udzieloną została zwłoka i czuwać nad tem, aby wpływały w należytym terminie skredytowane sumy.

g) Gdyby zapłata skredytowanego podatku nie nastąpiła w terminie płatności, lub w razie, gdyby ten termin przypadał na niedzielę lub święto, w najbliższym dniu powszednim, to należy natychmiast donieść o tem przełożonej władzy skarbowej pierwszej instancyi, a to w celu egzekucyjnego ściągnięcia należytości;

h) władze skarbowe mają się o to starać, iżby został ogłoszony przez dzienniki i urzędy gminne obowiązek stron do zgłoszenia zapasów pędzonych napojów spirytusowych. Mają również podać do wiadomości publicznej w drodze dzienników i za pośrednictwem przełożonych gmin, sposób tego zgłoszenia.

Do 1 października 1888 r. mają krajowe dyrekcye skarbu przesłać Ministerstwu skarbu wykaz zgłoszonych zapasów spirytusu i powziętego oraz skredytowanego od takowych podatku konsumcyjnego.

Pielęgnowanie zwierząt domowych w lecie.

Pierwsza połowa lata wywiera zwykle dodatni wpływ na zdrowie zwierząt domowych, gdy z początkiem drugiej połowy wpływ jest więcej ujemny, wydarzają się bowiem nietylko tak zwane letnie choroby, jak żółciowe biegunki, tyfus, wąglik itp., ale każda w ogóle choroba przybiera złośliwy charakter, co głównie polega na tem, że krew przybiera charakter wenowaty i zdarzają się częste niedomagania w trawieniu.

Żeby o ile można uniknąć letnich chorób, należy:

1. Zwierzęta żywić chłodzącą, orzeźwiającą i soczystą żywnością, nią bowiem najlepiej zapobiega się chorobom letnim i gdzie zwykle w lecie panują, tam powinno się szczególnie starać o zapas takiej żywności.

2. W okolicach z mokrą, sapowatą glebą, z podglebiem

trudno wodę przepuszczającem byłoby znowu odpowiedniem zgromadzenie zapasu paszy suchej, ażeby w czas słotnej pory w lecie dawaniem jej zapobiegnąć wynikającym tutaj łatwo chorobom, szczególnie owiec.

3. Starać się o jednostajnie dostatnie wyżywienie, niedopapasanie bowiem w drugiej połowie lata bywa również powodem niejednej choroby.

4. Zapewnić zwierzętom dostateczną wodę do picia, niezapominając o nierogaciznie w chlewach.

5. Nierogaciznie dawać lekkie przeczyszczające środki w małych dozach raz na tydzień: nie dawać też za wiele bardzo posilnej żywności jak np. grys strączkowy lub żytni.

6. Bydło rogate trzymać podczas upału południowego w stajniach, wypędzając tylko bardzo rano i nad wieczorem na pastwisko. Chlewy powinny stać w cienistem miejscu.

7. Codziennie dezinfekcyonować stajnie, gnojarnie i t. p. mielonym gipsem, gipsem fosfatowym, kainitem, miałem torfowym. Chlewy utrzymywać jak najczyściej; gdzie są całe drewniane (z podłogą), przemywać codziennie wodą.

8. Stajnie powinne być dobrze wentylowane, ale tak, żeby zwierzęta nie były narażone na mocne przeciągi; żeby chłód utrzymać, nie należy zapychać stajnie gęsto stojącemi zwierzętami.

9. Kąpać, zgrzebłem i szczotkami starannie czesać tak konie jak i bydło rogate.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Płaca robotników wiejskich w różnych krajach koronnych podług zestawień c. k. ministerstwa rolnictwa wynosi dziennie i przeciętnie:

	mężczyzna	kobieta	dziecko
W Tyrolu . . .	1·20 złr.	0·85 złr.	0·55 złr.
„ Salzburgu . .	1·10 „	0·90 „	0·65 „
„ Dalmacyi . .	1·10 „	0·60 „	0·45 „
„ Niższej Austrji	0·85 „	0·65 „	0·50 „
„ Czechach . .	0·60 „	0·45 „	0·35 „
„ Morawii . .	0·55 „	0·45 „	0·30 „
„ Galicyi . . .	0·45 „	0·30 „	0·20 „

Krajowa spółkowa serownia Kruszyna-Borowno. Zarząd dóbr księcia Eug. Lubomirskiego wspólnie z p. Adamem Michalskim, fachowo uzdolnionym, otworzył dnia 1 lipca b. r. fabrykę serów w dobrach Kruszyna (powiat noworadomski gub. piotrkowska). Odpadki z przetworów mlecznych służą do opasania świń. Początkowo przerabiane będzie tylko mleko od własnych krów, gdy się jednak zakład rozwinie, mleko pobierane będzie od sąsiadów. Oprócz sera ementalskiego wyrabiane będą półementalski, Romadour, Schwarzenburg i t. p.

Stacya kuracyi winogronowej w Kamionce na Podolu ross. W Kamionce, niedaleko stacyi drogi żelaznej „południowo-zachodniej" Popieluchy, zakładają stacyę kuracyi winogronowej. Kamionka położona nad Dniestrem, odznaczała się z dawna winnicami, prodującemi nietylko doskonałe winogrona, ale wcale dobre wino, i założenie tam stacyi kuracyjnej dobrą jest myślą, bo oprócz czystego, już stepowego prawie powietrza, można też używać kąpieli rzecznych. Nasze Zaleszczyki posiadają również korzystne położenie, a dowodem tego udawanie się uprawy np. morel na taką skalę jak nigdzie indziej u nas, dojrzewanie doskonałe winogron i tp. Czy u nas nie udałoby się coś podobnego?

Bank rolniczy we Lwowie.

(Ulica Karola Ludwika l. 1).

Lwów, dnia 24. sierpnia 1888.

Usposobienie bardzo stałe, popyt ożywiony — podaż mała.

Dziś notujemy za 100 kilogr. loco Lwów.

	od	do
Pszenica gotowa	6·60	do 7·—
Żyto gotowe	4·80	„ 5·—
Owies obroczny	4·85	„ 5·10
Jęczmień	5·—	„ 6·25
Rzepak	10·50	„ 11·50
Groch	—·—	„ —·—
Wyka	—·—	„ —·—
Bobik	—·—	„ —·—
Hreczka	—·—	„ —·—
Kukurudza	—·—	„ —·—
Chmiel za 56 kilo	—·—	„ —·—
Koniczyna czerwona	28·—	„ 38·—
„ biała	—·—	„ —·—
„ szwedzka	—·—	„ —·—
Spirytus za 10.000 lt. prct.zł. loco stacya kolei	—·—	„ —·—

Uwaga. Bank rolniczy przyjmuje zamówienia na maszyny rolnicze.

OGŁOSZENIA.

Odpowiedzialny redaktor: *W. Tyniecki.* Nakładem Redakcyi.

Z drukarni „Dziennika Polskiego" pod zarządem Jana Mittiga.